Citace záznamu

Jiří Neubert - Robert Gája, Dům čp. 89 - Jihlava, místnost ve 2. patře zadního traktu, *Renesanční a manýristické štukatérství v Čechách a na Moravě* (online databáze), https://stuky.upce.cz/node/1043, vyhledáno 29. 3. 2024.

dům čp. 89, Masarykovo náměstí 7, 2. patro, foto Jiří Neubert 2022

Dům čp. 89 - Jihlava, místnost ve 2. patře zadního traktu

Číslo záznamu: 1043

Bližší určení díla: pásová dekorace - štuková žebra s otiskovaným dekorem

Památkově chráněno, č. úskp: 23748/7-4877

Umístění: Klenutý sál ve druhém patře zadního traktu nárožního domu.

Datace: Pozdní renesance. Václav Mencl odhadoval původ přístavby a nástavby s klenutou síní k období po roce 1580.

Anotace

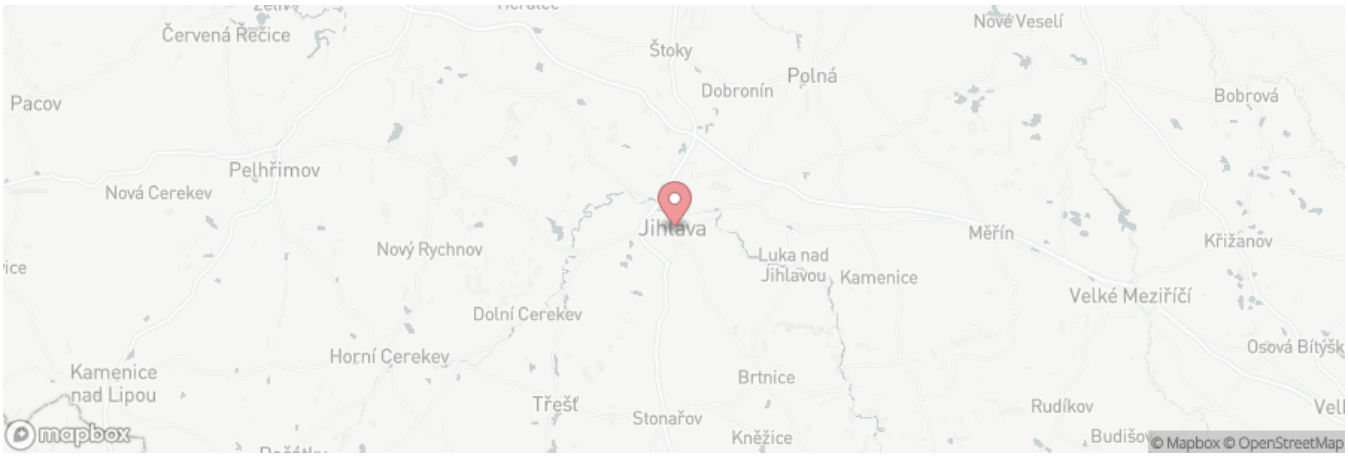
Jedná se o jednu z nejvýznamnějších a nejexponovanější staveb v prostoru hlavního náměstí. dvoupatrový dům je do úrovně přízemí raně gotického původu patrně již ze 13. století. V nároží stojí 3 patrový goticko-renesanční arkýř. V současném rozsahu vznikl dům velmi pravděpodobně sloučením dvou dříve samostatných objektů. V zadní části dispozice směrem do ulice U Mincovny je doplněn mladší pozdně renesanční mírně ustoupenou přístavbou a nástavbou, ve které se v úrovni druhého patra nachází sklenutý sál s předmětnou štukou výzdobou. Kromě většiny sklenutých místností se v objektu dochoval renesanční trámový strop v nároží v úrovni patra a torza renesanční výmalby. Dům prošel pronikavou obnovou v 60. letech, dokončovanou podle projektu Zdeňka Gryce v letech 1966 - 1969. Tehdy se jednalo o velkorysou technicky a výtvarně progresivní obnovu spočívající v adaptaci celého domu na restaurační zařízení, při které však byla nahrazena značná část původní stavební substance moderními konstrukcemi, novými povrchy a zařízením. Nejvýraznějším dochovaným architektonickým prvkem z této doby je obnažený oblouk gotického loubí prezentovaný za skleněnou stěnou. Ke gotické výbavě náleželo ještě gotické okno v zazdívce oblouku a do dvora orientovaný pozdně gotický portálek s točnicovými soklíky.

Abstract

The two-storey house is of early Gothic origin, probably dating back to the 13th century. In its present extent, the house was very probably created by the merger of two separate houses. There is a late Renaissance extension at the rear, which contains a glazed hall at second floor level with stucco decoration in the form of egg-and-dart bands and geometric figures. The house underwent extensive renovation in the 1960s, completed to a project by Zdeněk Gryc between 1966 and 1969.

Kraj	Okres	Obec	Katastr
Kraj Vysočina	Jihlava (okres)	Jihlava	Jihlava

Ulice, čp. / č. o.	GPS
Masarykovo náměstí 89/7	49.395540812894, 15.591752997267

Technika štuku	Materiálová skladba	Povrchové úpravy	Původnost
vytlačovaná štuková žebra	neověřeno	monochromie Štukové pásy jsou prezentovány pod tenkou vrstvou monochromního vápenného nátěru.	Rekonstruováno

Uměleckohistorický popis

Místnost je situována v rámci přístavby a nástavby staršího nárožního objektu. Přesná datace není známá, ale původ celé odlišně patrované přístavby je datován do období druhé poloviny 16. století, předmětný prostor pak do jeho závěru po roce 1580. Historicky byla místnost nástupná od severu z nižší předsíně, ke změně došlo až při obnově v 60. letech 20. století. Tehdy došlo také k zajištění částečně popraskané klenby rubovou betonovou skořepinou. Přibližný stav před obnovou je známý z dobové fotografie. Podstatná část výzdoby byla při obnově provedena zcela nově.
Obdélný prostor je sklenutý valenou klenbou s dvojicí styčných výsečí na mělké přízední pilíře - 4 koutové a 2 přízední. Kompozice plochy klenby je rozdělena na 2 křížová pole - štuková žebra na hranách výsečí se kříží ve štukovém svorníku ve formě růžice. Štukové žebrové pásy se skládají vždy z dvojice postranních lišt vejcovců a středové lišty perlovce (stejný motiv je použit na štukových žebrech na klenbě dvorany čp. 642 - viz katalog). Do středu klenby je umístěno obdélné zrcadlo z něhož po vrcholu klenby vybíhají v obou směrech pásy protínající květinové růžice na styku protilehlých výsečí, dále po obou stranách vytvářejí dvojici hexagonálních zrcadel a rovně pokračují až ke stěnám. Shodné pásy lemují také všechny další okraje, vymezují dvě pomyslná pole klenby a čtyři menší trojúhelná slepá pole ve výsečích a také římsy na přízedních pilířích. Stratigrafie nebyla dosud pečlivě zkoumána, nicméně souvrství se jeví jako poměrně chudé. Výzdoba je svým striktním opakováním dvou motivů na rozdíl od některých příkladů obdobné uměleckořemeslné práce do jisté míry fádní.

Historické zásahy / opravy

generální rekonstrukce před rokem 1969 a mladší úpravy

Literatura

Vlastimil Dražan, Gotický a renesanční městský dům z jižních Čech a Moravy. In: Zprávy památkové péče 1950/10, V, s. 158.
Aleš Vošahlík, K počátkům stavebního vývoje městských domů v Jihlavě. In: Památky a příroda 6, 1981, s. 449 - 469.
Bohumil Samek (et al.), Umělecké památky Moravy a Slezska, svazek 2., J-N, Praha 1999, s. 72.
Jana Tichá, Martin Pácal, Jihlavské renesanční domy a specifika jejich památkové obnovy. In: Zprávy památkové péče 79, IV (2019), s. 553-555.

Odkazy

https://iispp.npu.cz/mis_public/searchDocument.htm?search=id%3A%2882807+...

Autoři záznamu

Jiří Neubert - Robert Gája

Datum poslední změny

5.2.2024

Fotodokumentace současného stavu

dům čp. 89, Jihlava, 2 patro, zadní křídlo, foto Jiří Neubert 2022

dům čp. 89, Jihlava, 2 patro, zadní křídlo, foto Jiří Neubert 2022

dům čp. 89, Jihlava, 2 patro, zadní křídlo, foto Jiří Neubert 2022

dům čp. 89, Jihlava, 2 patro, zadní křídlo, foto Jiří Neubert 2022

dům čp. 89, Jihlava, 2 patro, zadní křídlo, foto Jiří Neubert 2022

dům čp. 89, Jihlava, 2 patro, zadní křídlo, foto Jiří Neubert 2022

dům čp. 89, Jihlava, 2 patro, zadní křídlo, foto Jiří Neubert 2022

dům čp. 89, Jihlava, 2 patro, zadní křídlo, foto Jiří Neubert 2022

dům čp. 89, Jihlava, 2 patro, zadní křídlo, foto Jiří Neubert 2022

dům čp. 89, Jihlava, 2 patro, zadní křídlo, foto Jiří Neubert 2022

dům čp. 89, Jihlava, 2 patro, zadní křídlo, foto Jiří Neubert 2022

dům čp. 89, Jihlava, 2 patro, zadní křídlo, foto Jiří Neubert 2022

dům čp. 89, Jihlava, 2 patro, zadní křídlo, foto Jiří Neubert 2022

dům čp. 89, Jihlava, 2 patro, zadní křídlo, foto Jiří Neubert 2022

dům čp. 89, Jihlava, 2 patro, zadní křídlo, foto Jiří Neubert 2022

dům čp. 89, Jihlava, 2 patro, zadní křídlo, foto Jiří Neubert 2022

dům čp. 89, Jihlava, 2 patro, zadní křídlo, foto Jiří Neubert 2022

dům čp. 89, Jihlava, 2 patro, zadní křídlo, foto Jiří Neubert 2022

dům čp. 89, Jihlava, 2 patro, zadní křídlo, foto Jiří Neubert 2022